

2019-04-15

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen

103 33 Stockholm

Promemorian Ny associationsrättslig reglering för medlemsbanker (Fi2019/00358/B)

Sammanfattning

Bolagsverket har inget att erinra mot förslaget att upphäva lagen om medlemsbanker och införa de regler som motiveras av bankrörelsen i lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Bolagsverket anser dock att reglerna kring likvidationsförfarandet för medlemsbanker vid frivilligt återkallat tillstånd att driva bankrörelse bör förtydligas.

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

10 a kap. 5 §

En medlemsbank kan omregistreras till en ekonomisk förening. Omregistrering innebär ur registreringssynpunkt bl.a. att banken avregistreras ur bankregistret och införs i föreningsregistret. För omregistrering krävs att medlemsbankens tillstånd återkallas och att banken får ett nytt tillstånd att driva annan finansiell verksamhet. Ett tillstånd kan återkallas efter Finansinspektionens ingripande eller om banken frivilligt begär det, återkallandet behöver alltså inte bero på något missförhållande hos banken. Om tillståndet återkallats och banken inte erhållit tillstånd att driva annan finansiell verksamhet ska Bolagsverket besluta att banken ska gå i likvidation. Beslutet ska fattas så snart det är praktiskt möjligt, dock senast dagen efter att *ansökan* om likvidation inkom till Bolagsverket.

En fråga om likvidation vid återkallat tillstånd ska således prövas av Bolagsverket efter ansökan. Av prop 2002/03:139 Reformerade regler för bank- och finansieringsrörelse – del 1, s 358-359, följer att om tillståndet att driva bankrörelse har återkallats ska en medlemsbank eller ett bankaktiebolag försättas i likvidation. I propositionen framfördes att ett bankaktiebolag inte bör vara skyldigt att gå i likvidation om det i stället, efter Finansinspektionens tillstånd, övergår till annan finansieringsrörelse eller annan tillståndspliktig finansiell rörelse. Samma begränsning av likvidationsplikten angavs bör gälla för medlemsbanker.

I praktiken har bestämmelsen vållat en del frågor kring rätten att fortsätta driva verksamhet i aktiebolagsform¹ i de fall banken har förklarat sig avstå från tillståndet. Att konsekvensen är likvidation är inte alla givet. I stället menar man att associationsformen är aktiebolag och att bolaget därmed kan ändra sin verksamhet och registreras i aktiebolagsregistret. En möjlig tolkning av denna inte helt tydliga bestämmelse är att banken kan vara kvar i bankregistret utan att ha tillstånd till att driva bankrörelse. Det bör därför enligt verkets mening förtydligas i lagtexten eller åtminstone i förarbetena att följderna av ett återkallat tillstånd är likvidation och att det endast är under förutsättning att banken får ett annat tillstånd som aktiebolaget eller föreningen kan fortsätta att driva verksamhet. Det bör också övervägas om det bör införas en tidsgräns för när ansökan om likvidation senast ska göras, när tillståndet att driva bankrörelse har återkallats på egen begäran och några oegentligheter i banken inte föreligger.

Ett beslutet om likvidation ska fattas av Bolagsverket så snart det är praktiskt möjligt, dock senast dagen efter det att ansökan om likvidation kom in till verket. Bolagsverket önskar att det förtydligas om samma ordning ska gälla vid frivilligt återkallande av tillstånd.

Bolagsverket önskar även ett klagörande av om medlemsbanken under likvidationstiden lyder under lagen om bank- och finansieringsrörelse eller lagen om ekonomiska föreningar. Det bör enligt Bolagsverket anges tydligare om en bank i likvidation kan ändra stadgarna och om en sådan ändring ska godkännas av Finansinspektionen innan registrering.

En ytterligare fråga är om tillståndet till annan finansiell verksamhet måste meddelas av Finansinspektionen i samband med att tillståndet att driva bankrörelse återkallats eller om beslutet om tillstånd till annan finansiell verksamhet kan meddelas vid en senare tidpunkt.

Sammanfattningsvis ser verket att det vid frivillig återkallelse av tillstånd att bedriva bankrörelse bör förtydligas i lagtexten eller förarbetena vad som ska gälla beträffande:

- Hur länge kan banken stå kvar i bankregistret utan att åtgärd vidtas, såsom nytt tillstånd eller likvidation?
- Blir banken ett aktiebolag eller en förening när tillståndet har återkallats, trots att den fortfarande finns registrerad i bankregistret?
- Kan ändring av uppgifter i bankregistret, exempelvis styrelseändring, registreras när tillståndet är återkallat men innan likvidation beslutats?
- Vem har ansvar för att banken försätts i likvidation om tillståndet har återkallats och någon ansökan om likvidation inte har kommit in till Bolagsverket?
- Står banken, under likvidationstiden, under Finansinspektionens tillsyn? Och om den gör det - krävs det tillstånd från Finansinspektionen att ändra stadgarna eller bolagsordningen under likvidationen?
- Ska ett beslut om tillstånd att driva annan finansiell verksamhet fattas i samband med att tillståndet återkallats eller går det att besluta om det vid ett senare tillfälle?

Motsvarande reglering finns för försäkringsaktiebolag. Bolagsverket har tidigare påtalat att den här regleringen är otydlig, senast i sitt remissvar till Promemorian En ny reglering för tjänstepensionsföretag (Fi2018/02661/FPM). Bolagsverket vill därför på nytt påtala att lagstiftningen bör förtydligas på den här punkten. Tillämpningen av reglerna om likvidation

¹ Aktiebolag anges som exempel då det är en mer vanligt förekommande associationsform för bankrörelse än förening.

vid frivilligt avstående av tillstånd berör både Bolagsverket och Finansinspektionen och det är därför extra viktigt att regleringen och motiven till lagstiftningen är tydlig.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Elisabeth Lagerqvist. Föredragande har varit verksjuristerna Eva Josefsson och Marlène Henningsson.

Elisabeth Lagerqvist

Eva Josefsson

Marlène Henningsson